

YENİ BAHAR EYLEMLERİ DALGASI GELİYOR (MU?)

Aydınlık Gazetesi, 19 Şubat 2019

Yıldırım Koç

1989 yılında gerçekleşen Bahar Eylemleri, Türkiye tarihinde işçi sınıfının en geniş katılımı meşru ve demokratik tepkisiydi.

Bakalım Bahar Eylemlerinin 30. yıldönümünde yeni bir Bahar Eylemleri dalgası yaşayacak mıyız? Yaşarsak, bu enerjiden kim yararlanacak? Yaşamazsak toplumsal çürüme hangi boyutlarda olacak?

Türkiye ekonomisi giderek derinleşen bir ekonomik kriz yaşıyor. Bu ekonomik krizin faturası öncelikli olarak işçilere çıkarılıyor. İşten çıkarılan, ücretini alamayan, kıdem tazminatı ödenmeyen, vb. işçilerin birbirinden kopuk direnişleri yaygınlaşıyor. Kamu kesiminde kadroya geçirilen 800 bine yakın taşeron işçisinin ve asgari ücretli işçilerin sorunları 31 Mart sonrasında daha da artacak.

Peki, bugün birbirinden kopuk olarak dağınık bir biçimde bazı işyerlerinde gelişen işçi eylemleri, ne zaman bütünleşir ve büyük kitle mücadelelerine dönüşür?

Hiçbir siyasi örgüt, hayatından memnun kitleleri harekete geçiremez. Ancak hayatından memnun olmayanların mücadelelerini yönlendirebilir; onlara önderlik edebilir. İnsanlar hayatlarından giderek daha fazla şikayetçi oluyor; çözüm arıyor. Öncü siyasi örgüt, sunulan bu tarihsel fırsattan yararlanabilirse, bu alanda olgunlaşan tepkiye önderlik edebilir.

Peki, hangi koşulların olgunlaşması gerekir?

KENDİLİĞİNDEN HAREKETİN ÖNKOŞULLARI

Yüzbinlerin kendiliğinden gelişen meşru ve demokratik kitle eylemlerinin iki önkoşulu vardır: (1) Ciddi bir mutlak yoksullaşma ve haklara yönelik ciddi saldırılar. (2) Tepki verildiğinde başarı şansı.

Bu iki koşul bir araya gelmediğinde, ortaya çıkacak sonuç toplumsal patlama değil, toplumsal çürümedir.

Tepki verildiğinde başarı şansı neye göre belirlenir?

Kitlelerin, iktidarın gücü konusundaki algısına. Siyasal iktidar zayıfsa, minder tuttuğunda ayağa kalkanlar dayak yemeyeceklerini ve başarı elde edebileceklerini düşünürler.

Siyasal iktidar güçlüyse, hakim sınıflar cephesinde bir çatlak veya gedik yoksa, minder tuttuğunda ayağa kalkanlar, ibreti alem için ezilir.

Siyasal iktidarın güçlü olduğu, hakim sınıflar cephesinde bir çatlak veya gediğin olmadığı durumlarda, kitleler sessizliğini korur. Bu sessizlik, bir taraftan küfür ve beddua edebiyatının daha da zenginleşmesine neden olur. Dertleri artan, ancak elinden bir şey gelmeyenler, basarlar küfürü ve bedduayı. Halkımızın o müthiş yaratıcılığını küfür ve beddua zenginliğimizde görebilirsiniz.

Bir de, tabii, toplumsal çürüme olur. Hırsızlık, yolsuzluk, rüşvet, fuhuş, vb. alır başını gider.

BAHAR EYLEMLERİ NASIL GELİŞMİŞTİ?

6 Kasım 1983 milletvekili genel seçimlerinde Anavatan Partisi (ANAP) yüzde 45,1 oy aldı. 29 Kasım 1987 günü milletvekili genel seçimlerinde ise ANAP'ın bu oy oranı yüzde 36,3'e geriledi. 1984 yılından itibaren gerçek işçi ücretleri düşüyordu. 1988 yılına gelindiğinde, kamu kesiminde gerçek ücretler, 12 Eylül Darbesi öncesinin neredeyse üçte birine inmişti. Ancak yaygın eylemler olmuyordu.

Daha önce hayatında hiç eylem yapmamış yüzbinlerce işçinin sokaklara çıkması ve Türkiye tarihinin en büyük meşru ve demokratik kitle eylemlerini gerçekleştirmesinin önkoşulu 26 Mart 1989 günü yerel seçimlerde ortaya çıktı. ANAP'ın oy oranı yüzde 21,8'e geriledi. SHP'nin oy oranı yüzde 28,7 oldu ve Ankara, İstanbul ve İzmir belediye başkanlıklarını SHP aldı.

Büyük sıkıntı yaşayan kitleler, siyasi iktidarın zayıfladığını somut olarak gördüler ve Nisan ayında sokaklarda yüzbinlerce işçi vardı.

GÜÇLÜ DEVLET, TÜRKİYE'Yİ YÖNETEMEYEN AKP

31 Mart 2019 günü yerel yönetim seçimleri var. Türkiye'nin dış tehditlerinin arttığı koşullarda ihtiyacımız olan, güçlü bir devlettir. Emperyalizme karşı ancak güçlü devletlerle karşı konulabilir. Ancak AKP ülkemizi yönetemiyor. İnsanlar, artan ekonomik sorunlardan AKP'yi sorumlu tutuyor. Türkiye'yi yönetemeyen AKP, 1989 seçimlerinde ANAP'ın yaşadığını yaşayacağına benziyor. Ortaya çıkacak tablo, artan ekonomik sorunlar ve zayıflamış olmasına rağmen ülkeyi yönetme yetkisini elinde bulunduran bir AKP olacak.

1989 Bahar Eylemleri Nisan ayında başlamıştı. 31 Mart seçimlerinden sonra yeni bir Bahar Eylemleri dalgası olasılığı çok yüksektir. Hem bu kez, sorunların sistem içinde çözülebileceği bir durum söz konusu değil. Sıkıntılar ancak devrimle aşılabılır.

Sorun, ortaya çıkacak bu enerjiyi kimin yönlendireceği. Vatansever unsurlar mı, emperyalizmle dirsek teması içinde olanlar mı?

Öncü partinin siyasi rolü ve görevi işte bu noktada büyük ve belirleyici önem kazanıyor.